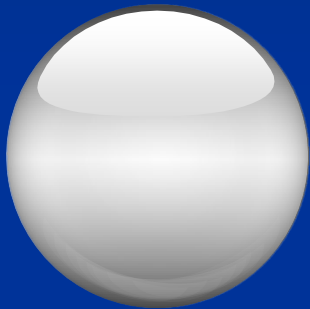

บทที่ 2

เทคนิคและวิธีการ

ส่งเสริมการเกษตร

วิธีการส่งเสริมการเกษตร

วิธีการส่งเสริมการเกษตร เป็นวิธีการที่นักส่งเสริมการเกษตร นำความรู้ทางการเกษตรไปเผยแพร่สู่เกษตรกรโดยมุ่งหวังว่า เมื่อเกษตรกรได้รับความรู้ เทคโนโลยีทางการเกษตรที่ดีแล้ว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาแก้ไขการทำอาชีพเกษตรของตนให้มั่นคงขึ้น ซึ่งจะบังเกิดผลที่ดีต่อชุมชนท้องถิ่นและประเทศชาติโดยรวม โดยทั่วไปวิธีการส่งเสริมการเกษตรสามารถแบ่งได้ 3 วิธี ซึ่งมีเทคนิคดังนี้

วิธีการทำงานส่งเสริมการเกษตร

- ส่งเสริมแบบรายบุคคล เช่น :-

▶ เยี่ยมเยียน เกษตรกรขอรับบริการ โทรศัพท์

การส่งเสริมแบบรายบุคคล

อาจารย์เลิศภูมิ จันทระเพ็ญกุล
สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ 2560

วิธีการทำงานส่งเสริมการเกษตร

- ส่งเสริมแบบกลุ่ม เช่น :-

▶ ประชุม อบรม สาธิต ประกวด ดูงาน นิทรรศการ

วิธีการทำงานส่งเสริมการเกษตร

- ส่งเสริมแบบมวลชน เช่น :-

▶ เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนสาขาต่าง ๆ เอกสารต่าง ๆ

วิธีการทำงานส่งเสริมการเกษตร

- เกษตรกรมาพบนักส่งเสริมที่สำนักงาน เช่น :-

▶ เกษตรกรขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานส่งเสริม

เทคนิคการส่งเสริมแบบรายบุคคล

1. นักส่งเสริมต้องประสานงานกับผู้นำท้องถิ่นเพื่อสร้างความร่วมมือกัน ในการทำงานส่งเสริมการเกษตรและการพัฒนาชุมชน
2. กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการทำงานส่งเสริมแบบรายบุคคลให้ชัดเจน เช่น การผลิตเพื่อการบริโภคภายในครัวเรือน การเพิ่มผลผลิต พืชเศรษฐกิจประจำท้องถิ่น หรือเพื่อการส่งเสริมอาชีพ
3. นักส่งเสริมจัดทำแผน โครงการส่งเสริมไว้เป็นกรอบในการปฏิบัติงานของตน โดยกำหนดแผนการดำเนินงานเป็นระยะเวลา

เทคนิคการส่งเสริมแบบรายบุคคล (ต่อ)

4. นักส่งเสริมมีทัศนคติที่ดีที่ทำให้เกษตรกรเชื่อว่าตนเองมีศักยภาพในการพัฒนาอาชีพได้
5. การนัดหมายล่วงหน้าในการพบปะเกษตรกรแบบรายบุคคล โดยนัดหมายในช่วงที่เกษตรกรว่างจากภาระกิจหลักแล้ว
6. พบปะพูดคุยกับเกษตรกรเป้าหมายด้วยบรรยากาศเป็นกันเอง ถ่อมตัว ใช้ภาษาง่ายๆ ไม่ควรใช้ศัพท์ทางวิชาการ มีไมตรีจิต ทำให้เกษตรกรรู้สึกว่่า นักส่งเสริมเปรียบเสมือนคนในครอบครัว
7. เตรียมของฝากเพื่อการตรวจเยี่ยมเกษตรกร เช่น บัญ ฝรั่ง พืช

เทคนิคการส่งเสริมแบบรายบุคคล (ต่อ)

8. นักส่งเสริมการเกษตรควรเป็นนักฟังที่ดี ให้คำปรึกษาแนะนำเกษตรกร
อย่างไม่ปิดบัง

เมื่อเกษตรกรซักถามควรตอบอย่างจริงใจ

9. พูดโน้มน้าวให้เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย เครือข่ายกิจกรรมประชาสัมพันธ
การเข้าร่วมกลุ่ม

10. นักส่งเสริมที่ดีควรจดบันทึกเหตุการณ์กับเกษตรกร งานที่ทำสำเร็จ
งานที่ต้องดำเนินการและควรมีการทบทวนการปฏิบัติงานที่ผ่านมาอยู่เสมอ

11. มีการรายงานผลการปฏิบัติงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบสม่ำเสมอ

ความจำเป็นที่ ต้องการส่งเสริมการเกษตร

9. เป็นนักประชาธิปไตยรับฟังความคิดเห็นของเกษตรกร แล้วนำมาหาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น
10. มีคุณธรรมไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน
11. มีทักษะในการประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน
12. มีบุคลิกภาพที่น่าเชื่อถือ มีจิตสาธารณะ วางตนให้เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน

วิธีการส่งเสริมแบบรายกลุ่ม

เป็นการที่นักส่งเสริมการเกษตรนำความรู้ นวัตกรรมไปส่งเสริมให้กับเกษตรกรแบบเป็นกลุ่ม เช่น กลุ่มเกษตรกร กลุ่มแม่บ้าน

ข้อดี ของการส่งเสริมโดยวิธีนี้คือสามารถนำความรู้ถ่ายทอดให้กับเกษตรกรได้ดีกว่าแบบรายบุคคล เพราะจะสามารถได้กลุ่มเป้าหมายที่มีจำนวนมากกว่า แต่จะใช้ระยะเวลาที่ช้ากว่าแบบรายบุคคลในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ซึ่งการส่งเสริมแบบรายกลุ่มจะเป็นการส่งเสริมเพื่อใช้ในการพัฒนาอาชีพ โดยมีเทคนิควิธีการดังนี้

วิธีการส่งเสริมแบบรายกลุ่ม

การประชุมกลุ่ม

เป็นวิธีการให้เกษตรกรได้มีการพบปะพูดคุยระหว่างเกษตรกรในการแลกเปลี่ยนแนวคิดระหว่างเกษตรกรด้วยกันเอง หรือระหว่างเกษตรกรและนักวิชาการเกษตร การประชุมกลุ่มมีข้อดีคือการทำให้กลุ่มมีการถ่ายโอนองค์ความรู้ จากเกษตรกรที่มีประสบการณ์ไปสู่เกษตรกรที่มีความสนใจ การเรียนรู้ด้วยกันเองจะเป็นการทำให้เกษตรกรยอมรับความรู้และนวัตกรรมใหม่ได้ดีกว่า

การประชุมกลุ่ม

เทคนิคการประชุมในการส่งเสริมการเกษตร

- การประชุมทั่วไปมีวัตถุประสงค์เพื่อการถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมระหว่างเกษตรกรด้วยกันเอง ระหว่างเกษตรกรกับนักส่งเสริมการเกษตร และระหว่างเกษตรกรกับนักวิชาการเกษตร เพื่อให้การประชุมบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยเทคนิคมีดังนี้ในการจัดประชุมกลุ่ม
 - อภิปรายกลุ่ม
 - การระดมสมอง
 - การอภิปรายโดยผู้ทรงคุณวุฒิเป็นคณะ
 - การอภิปรายแบบนำเสนอผลงาน

การสาธิต (Demonstration)

เป็นการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีทางการเกษตรโดย นักส่งเสริม หรือ วิทยากรในการแสดงขั้นตอนวิธีการปฏิบัติให้แก่เกษตรกรที่เป็นบุคคล เป้าหมายได้ชมการสาธิตเป็นวิธีการส่งเสริม ที่นิยมนำมาใช้ในการถ่ายทอด เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตร เพราะเป็นวิธีที่สามารถเปลี่ยนแปลง การยอมรับเทคโนโลยีใหม่ เนื่องจากเกษตรกรได้เห็นผลจากการทดลองจริง สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติจริงได้ เช่น การสีตการเพาะเห็ด นางรม การสาธิตการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การสาธิตการเก็บ ตัวอย่างดินและการวิเคราะห์ดิน การใช้การกำจัดศัตรูพืชแบบชีววิธี เป็นต้น

การสาธิต (Demonstration)

การสาธิตวิธี (Method Demonstration)

เป็นการสาธิตให้เห็นถึงขั้นตอนในการปฏิบัติงานตั้งแต่ต้นจนจบเพื่อให้เกษตรกรสามารถจดจำและนำไปปฏิบัติในไร่นา ของตนเองได้ ในขณะการสาธิตเปิดโอกาสให้เกษตรกรที่มีข้อสงสัยสามารถทำการซักถามได้ นักส่งเสริมอาจเลือกใช้วิธีการสาธิตเป็นส่วนหนึ่งในการประชุมหรือฝึกอบรมในงานการส่งเสริมการเกษตร ซึ่งจะทำให้งานมีคุณค่ามากขึ้น

การสาธิตวิธี (Method Demonstration)

1. ก่อนการสาธิต ควรกำหนดวัตถุประสงค์หลักไว้ก่อนว่าหลังจากการสาธิตแล้ว เกษตรกรจะได้รับความรู้ ประสบการณ์และเข้าใจในการสาธิตเป็นอย่างดี สามารถนำเทคนิคที่ได้จากการสาธิตไปปรับใช้ในการทำอาชีพเกษตรของตนเอง

2. การเลือกหัวข้อที่จะไปสาธิตควรมีการสอดคล้องกับวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ของเกษตรกร เป็นเรื่องที่กำลังสนใจของเกษตรกร สามารถช่วยแก้ปัญหาทางการประกอบอาชีพของเกษตรกรได้

3. วิทยากรที่สาธิตต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในขั้นตอนการสาธิตอย่าง กระฉับกระเฉง ชำนาญในการปฏิบัติงาน

การสาธิตวิธี (Method Demonstration)

4.เตรียมวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสาธิตให้พร้อมอย่างเหมาะสม ถ้าสามารถนำของจริงมาแสดงได้จะดี เพราะจะทำให้บุคคลเป้าหมายเกิดความเข้าใจในการสาธิตได้เสมอปฏิบัติจริง แต่บางครั้งอาจจะต้องเตรียมเป็นของจำลอง เช่น การสาธิตการผสมเทียมโค ในขั้นแรกอาจนำเสนอจากแบบจำลองก่อนแล้วค่อยฉายโสตทัศนอุปกรณ์ ลงบนจอจะช่วยทำให้บุคคลเป้าหมายเข้าใจดียิ่งขึ้น

5.นักส่งเสริมการเกษตร ผู้สาธิตควรให้ข้อมูลบุคคลเป้าหมายเกี่ยวกับวิทยากรและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการสาธิตให้ทราบก่อน

6.วิทยากรที่ยังมีประสบการณ์น้อยควรทำการฝึกซ้อมเพื่อปรับปรุงข้อผิดพลาดก่อนสาธิตจริง

การสาธิตวิธี (Method Demonstration)

อาจารย์เลิศภูมิ จันทรเพ็ญกุล
สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ 2560

การสาธิตวิธี (Method Demonstration)

7. วิทยากรควรมีความเป็นกันเองกับบุคคลเป้าหมาย มีความจริงใจในการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์อย่างเต็มที่ กำลังความสามารถ มีความอดทนในการตอบคำถาม สร้างมนุษยสัมพันธ์และภาพพจน์ที่ดี เตรียมเอกสารประกอบคำบรรยายให้ครบตามจำนวนบุคคลเป้าหมาย

อาจารย์เลิศภูมิ จันทระเพ็ญกุล
สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ 2560

การสาธิตผล (Result Demonstration)

เป็นการนำเสนอผลงานที่ทำสำเร็จแล้วมาแสดงให้กลุ่มบุคคล เป้าหมายได้เห็นและเรียนรู้ เพื่อทำให้เกิดการยอมรับเทคโนโลยีและ นวัตกรรมที่นักส่งเสริม ไปแนะนำเผยแพร่ ตัวอย่างการสาธิตผล ได้แก่ การ ทำแปลงสาธิตตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ การทำแปลงสาธิตข้าวพันธุ์ใหม่ การทำแปลงสาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด ซึ่งการสาธิตผลเป็นเทคนิควิธีการส่งเสริม การเกษตรที่นิยมใช้อีกวิธีหนึ่ง เพราะบุคคลเป้าหมายสามารถศึกษาหาข้อมูล จากผลการสาธิตได้ด้วยตนเอง สามารถเห็นผลของการใช้เทคโนโลยี แลกเปลี่ยนแนวคิด ความรู้และประสบการณ์ทางอาชีพ ซึ่งจะเป็นแนวทาง นำไปสู่การยอมรับเทคโนโลยีในที่สุด

การสาธิตผล (Result Demonstration)

เทคนิคและวิธีการการสาธิตผล มีดังนี้

1. กำหนดเรื่องที่จะไปสาธิต โดยพิจารณาให้เกิดคุณประโยชน์กับเกษตรกร ในท้องถิ่นเป็นหลัก
2. สาระสำคัญของการสาธิตต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงเป็นประโยชน์ ต่อการพัฒนาทางการเกษตร ไม่มีวัตถุประสงค์แอบแฝง
3. ประสานความร่วมมือกับกลุ่มผู้นำท้องถิ่น ในการพิจารณาร่วมจัดทำแปลง สาธิต พื้นที่จัดทำต้องเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน ประชาชนและ บุคคลทั่วไปสามารถเข้าเรียนรู้ได้อย่างอิสระ

การสาธิตผล (Result Demonstration)

การสาธิตผล (Result Demonstration)

4. ชักซ้อมทำความเข้าใจกับผู้ดำเนินการสาธิตให้เป็นไปตามแนวทางตามแผนที่กำหนดไว้ และช่วยประชาสัมพันธ์กิจกรรมให้ทราบเป็นวงกว้างที่สุด
5. ติดตาม ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจเกษตรกรผู้ทำแปลงสาธิตเพื่อให้เกษตรกรทั่วไปได้รับทราบกิจกรรมแปลงสาธิต และจัดการประชุมของเกษตรกรหรือประชาชนในพื้นที่ ณ แปลงสาธิตเพื่อให้เห็นถึงความสำเร็จของโครงการและควรจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ให้ทราบทั่วกัน และมีการจัดประเมินผลการจัดทำแปลงสาธิตเกิดประโยชน์มากน้อยเพียงใดแก่ชุมชน สรุปลงถ่ายทอดเผยแพร่ทางสื่อมวลชน

การฝึกอบรม (Training)

เป็นกระบวนการให้การศึกษแก่กลุ่มบุคคลเป้าหมาย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมายให้มีความรู้ ทักษะความชำนาญด้านการประกอบอาชีพ มีทัศนคติที่ดีต่องานอาชีพ การฝึกอบรมมีเป้าหมายมุ่งพัฒนาศักยภาพสามารถพึ่งพาตนเองได้ การฝึกอบรมมักใช้ระยะเวลาสั้นๆ อาจจัดขึ้นจากหน่วยงานของภาครัฐและภาคเอกชน เป็นการฝึกที่มุ่งเน้นในการถ่ายทอดความรู้ เทคนิคในการประกอบอาชีพ

การฝึกอบรม (Training)

การฝึกอบรม (Training)

การจัดฝึกอบรมมีเทคนิคและวิธีการ ดังนี้

1. การสำรวจความต้องการฝึกอบรมของเกษตรกร
2. จัดเตรียมตารางการฝึกอบรมอาชีพทางการเกษตร ควรพิจารณาจัด
เน้นให้เกษตรกรผู้เข้าอบรมได้ปฏิบัติจริง (Learning by Doing) เพราะ
จะทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการอบรม เกษตรกรไม่เกิดความเบื่อหน่าย
เกิดทักษะ สามารถนำความรู้ เทคนิคที่ได้รับไปใช้พัฒนาในการประกอบ
อาชีพเกษตร จำนวนผู้เข้าอบรมไม่ควรเกินกลุ่มละ 30 คน ถ้าเป็นการ
อบรมที่ต้องให้ผู้รับการอบรมได้รับความชำนาญ เช่น การอบรมผสม
เทียมโค ผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่ควรเกิน 25 คน เป็นต้น

การฝึกอบรม (Training)

โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านโคเนื้อ
การผสมเทียมโค รุ่นที่ 60
วันที่ 21-26 ต.ค. 56

หลักสูตร
ปกติ 6,500 บาท ลดเหลือ 1,500 บาท
ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนเพื่อ
ส่งเสริมการขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สมัครด่วน 089-8224364, 083-3167947

1. ทวอเมทริก (ห้องรวมอากาศ เครื่องทำน้ำอุ่น ทีวี ตู้เย็น)
2. ฮาขาว + ฮาขาววง
3. สุรางค์
4. เอกสิทธิ์รวม นวอเมทริก
5. อื่นๆ

ด้าน !!!
รับเพียง 26 คน เท่านั้น

พบกับที่ ดาวยองแลนด์

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการผลิตกระบือและโค
cowboy land

อาจารย์เลิศภูมิ จันทรเพ็ญกุล
สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ 2560

การฝึกอบรม (Training)

- 3.การจัดทำโครงการฝึกอบรมและหลักสูตรฝึกอบรมแก่เกษตรกรที่ต้องเสนอต่อผู้บังคับบัญชาให้อนุมัติก่อน
4. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการอบรม ประกอบด้วยฝ่ายต่างๆที่มีหน้าที่ในการดูแลให้ครอบคลุม
5. ติดต่อ ประสานงาน เชิญวิทยากร การนัดหมายเวลาในการฝึกอบรมและกำหนดการให้ชัดเจน พร้อมทั้งให้ข้อมูลผู้เข้าอบรมแก่วิทยากร ด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา ความสนใจในอาชีพ เพื่อให้วิทยากรมีการเตรียมการฝึกอบรมได้เหมาะสมมากที่สุด
- 6.ประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอบรม และเตรียมสถานที่

การฝึกอบรม (Training)

7. การประชาสัมพันธ์เชิญชวนเกษตรกรเข้ารับการฝึกอบรม ถ้ามีการดำเนินการผ่านเครือข่ายของเกษตรกรจะได้ดีกว่า
8. ดำเนินการให้เกษตรกรผู้สนใจ ยื่นแสดงความจำนงเข้ารับการฝึกอบรม ณ ที่ตั้งของหน่วยงานส่งเสริมการเกษตร หรือช่องทางอื่น และคัดกรองเกษตรกรที่ได้รับสิทธิ์เข้ารับการอบรม แล้วประกาศให้เกษตรกรทราบ
9. จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมอย่างเหมาะสม เตรียมเอกสารประกอบการอบรมให้เพียงพอต่อจำนวนผู้เข้าอบรม
10. เตรียมความพร้อมของสถานที่ จัดโต๊ะหมู่บูชา พระบรมฉายาลักษณ์ ธงชาติ เตรียมคำกล่าวรายงาน คำปราศรัยของประธานในพิธี

การฝึกอบรม (Training)

อาจารย์เลิศภูมิ จันทระเพ็ญกุล
สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ 2560

การฝึกอบรม (Training)

ขั้นตอนการฝึกอบรมมีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

1. ลงทะเบียนเกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมหน่วยงาน
2. จัดตารางการปฐมนิเทศ ให้คำแนะนำด้านต่างๆ
3. จัดพิธีเปิดการฝึกอบรม
4. แนะนำวิทยากรผู้ให้การฝึกอบรม ดำเนินการฝึกอบรมตามตาราง
5. ในช่วยเวลาพักรวจัดกิจกรรมนันทนาการ คลายเครียดให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม
6. จัดบริการอาหารและเครื่องดื่ม และสถานที่พักผ่อนให้เพียงพอ
7. สถานที่จัดฝึกอบรมไม่ควรอยู่ไกลมากนัก

การฝึกอบรม (Training)

ขั้นตอนการฝึกอบรมมีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

8. จัดเอกสารประกอบการฝึกอบรมให้เพียงพอต่อจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม
9. จัดโสตทัศนูปกรณ์และสื่อการฝึกอบรมให้พร้อมใช้งาน จัดเจ้าหน้าที่คอยดูแล เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้บ่อยครั้ง
10. การฝึกอบรมทางการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฝึกอบรมต้องฝึกทักษะการประกอบอาชีพให้แก่ผู้เข้าฝึกอบรม โดยใช้การปฏิบัติจริง (Learning by Doing) และจัดเตรียมสื่อการฝึกให้เพียงพอกับจำนวนผู้เข้าอบรม เพื่อให้ผู้รับการฝึกอบรมได้ฝึกตนเองได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้
11. จัดเตรียมการประเมินผลการฝึกอบรมและจัดทำเกียรติบัตรมอบให้กับเกษตรกรที่ผ่านการอบรม

การฝึกอบรม (Training)

อาจารย์เลิศภูมิ จันทรเพ็ญกุล
สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ 2560

การฝึกอบรม (Training)

ขั้นตอนการประเมินผลการฝึกอบรม ดังนี้

1. การประเมินผลด้านความรู้ของเกษตรกร เมื่อสิ้นสุดการอบรม
2. การประเมินผลด้านทักษะความชำนาญที่ได้จากการฝึกอบรม
3. การประเมินผลการดำเนินงานการฝึกอบรม
4. การประเมินผลการฝึกอบรมของวิทยากร
5. การประเมินผลกระทบทหรือการประเมินผลการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์
6. วิเคราะห์ผลการประเมินจัดสรุปเป็นรายงานรูปเล่ม นำเสนอแก่ผู้เกี่ยวข้อง

การทัศนศึกษา (Field Trip)

เป็นการนำเกษตรกรไปศึกษานอกสถานที่ ณ แหล่งความรู้ หรือสถานประกอบการที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร เพื่อให้เกษตรกรได้พบเห็นสิ่งใหม่ จะได้เกิดความรู้ ก่อสร้างเสริมสร้างประสบการณ์แนวความคิดให้กว้างไกลยิ่งขึ้น

การทัศนศึกษามีผลนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมของกลุ่มบุคคลเป้าหมายให้มีการยอมรับเทคโนโลยีใหม่ หรือนวัตกรรมได้ดี เพราะได้เห็น เรียนรู้จากเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ เช่น การจัดระหว่งการประชุม การฝึกอบรม หรือ การจัดทัศนศึกษา โดยเฉพาะ

การทัศนศึกษา (Field Trip)

อาจารย์เลิศภูมิ จันทรเพ็ญกุล
สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ 2560

การทัศนศึกษา (Field Trip)

การจัดทัศนศึกษามีเทคนิควิธีการ ดังนี้

ขั้นตอนการเตรียมการทัศนศึกษา

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการไปทัศนศึกษาให้ชัดเจน
2. ติดต่อ และทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เยี่ยม
3. ศึกษาเส้นทาง ระบุวัน เวลา สถานที่และรายละเอียดการเดินทางอื่นๆ
4. ตรวจสอบความพร้อมของยานพาหนะ และจัดเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็น
5. ประชุมชี้แจงให้เกษตรกรที่จะไปทัศนศึกษาทราบรายละเอียดของการเดินทางและการปฏิบัติตัว
6. เตรียมตัวแทนเกษตรกรกล่าวขอบคุณ และของที่ระลึกให้สถานประกอบการ

การทัศนศึกษา (Field Trip)

การจัดทัศนศึกษามีเทคนิควิธีการ ดังนี้

ขั้นตอนการเตรียมการทัศนศึกษา

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการไปทัศนศึกษาให้ชัดเจน
2. ติดต่อ และทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เยี่ยม
3. ศึกษาเส้นทาง ระบุวัน เวลา สถานที่และรายละเอียดการเดินทางอื่นๆ
4. ตรวจสอบความพร้อมของยานพาหนะ และจัดเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็น
5. ประชุมชี้แจงให้เกษตรกรที่จะไปทัศนศึกษาทราบรายละเอียดของการเดินทางและการปฏิบัติตัว
6. เตรียมตัวแทนเกษตรกรกล่าวขอบคุณ และของที่ระลึกให้สถานประกอบการ

การทัศนศึกษา (Field Trip)

อาจารย์เลิศภูมิ จันทรเพ็ญกุล
สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ 2560

การทำทัศนศึกษา (Field Trip)

การทัศนศึกษา (Field Trip)

ขั้นตอนระหว่างการทำงานทัศนศึกษา ควรปฏิบัติดังนี้

1. ออกเดินทางให้ตรงเวลา
2. เมื่อถึงสถานที่ดูงานแล้ว ควรเปิดโอกาสให้เกษตรกรพักให้หายเหนื่อยก่อน ฟังบรรยายสรุปจากสถานประกอบการและควรแนะนำให้เกษตรกรมีการจดบันทึกข้อมูลที่สนใจหรือมีความสำคัญ
3. ควรเดินชมเป็นหมู่คณะ ไม่ไปเดินชมตามลำพัง
4. ควบคุมความเป็นระเบียบของเกษตรกรในการเยี่ยมชมแต่ละจุดในสถานประกอบการ การบันทึกภาพต้องขออนุญาตจากสถานประกอบการก่อนเพราะบางกิจการเป็นความลับทางธุรกิจ
5. เปิดโอกาสให้เกษตรกรได้ซักถามข้อสงสัย และกล่าวขอบคุณมอบของที่ระลึก
6. ประเมินผลการทัศนศึกษา ดำเนินการหลังจากกลับจากการทัศนศึกษา

วิธีการส่งเสริมแบบมวลชน (Mass Methods)

เป็นการส่งเสริมเผยแพร่ข่าวสารความรู้ จากนักส่งเสริมการเกษตรไปสู่เกษตรกร รวมทั้งประชาชนทั่วไปผ่านสื่อสารมวลชนต่างๆ เช่น

- **วิทยุกระจายเสียง** เป็นสื่อสารมวลชนที่เหมาะสมสำหรับชี้ชวนกระตุ้นชักจูงให้กลุ่มเป้าหมายได้รับรู้ข่าวสาร เทคโนโลยี และนวัตกรรมทำให้เกิดความสนใจนำไปสู่การแสวงหารายละเอียด รูปแบบรายการวิทยุ มีดังนี้

1. รายการข่าว (News) นำเสนอข่าวสารที่เป็นประโยชน์ด้านการเกษตร เช่น ข่าวราคาสินค้าเกษตร ข่าวการจัดงานส่งเสริมการเกษตร ข่าวการฝึกอบรม ฯลฯ

2. รายการบทความ (Talks) การนำเสนอบทความเกี่ยวกับความรู้ทางด้านการเกษตร

3. รายการสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการนำเสนอรูปแบบการสนทนาด้านการเกษตรระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย โดยหนึ่งเป็นผู้สัมภาษณ์ และอีกฝ่ายเป็นผู้ถูกสัมภาษณ์

วิธีการส่งเสริมแบบมวลชน (Mass Methods)

อาจารย์เลิศภูมิ จันทระเพ็ญกุล
สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ 2560

วิธีการส่งเสริมแบบมวลชน (Mass Methods)

วิธีการส่งเสริมแบบมวลชน (Mass Methods)

4. รายการอภิปราย (Discussion) เป็นการนำเสนอรายการที่ประกอบด้วยผู้ดำเนินรายการการอภิปรายกับผู้ร่วมอภิปราย ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิหรือวิทยากร 1-2 คน มาร่วมสนทนากันในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง

วิธีการส่งเสริมแบบมวลชน (Mass Methods)

การใช้โทรทัศน์เผยแพร่ความรู้ด้านการเกษตร (Television)

- การจัดรายการโทรทัศน์เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการเกษตร สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้กว้าง แต่มีค่าใช้จ่ายสูง
- การนำเสนอรายการโทรทัศน์ที่น่าสนใจ นิยมจัดในรูปแบบสารคดี ถ่ายทำนอกสถานที่ไร่-นาของเกษตรกร
- ควรคำนึงถึงความถูกต้องตามหลักวิชาการ ของเนื้อหารายการ เพราะอาจเกิดผลเสียได้ถ้าถ่ายทอดแบบไม่ถูกวิธี
- ผู้เข้าชมรายการส่วนมากเป็นเกษตรกร เนื้อหาสาระควรอยู่ในประเด็นที่สนใจ เน้นเกิดประโยชน์กับผู้รับชมมากที่สุด ไม่ควรใช้ศัพท์วิชาการมากเกินไปใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย

วิธีการส่งเสริมแบบมวลชน (Mass Methods)

อาจารย์เลิศภูมิ จันทระเพ็ญกุล
สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ 2560

วิธีการส่งเสริมแบบมวลชน (Mass Methods)

การใช้หนังสือพิมพ์เผยแพร่ความรู้ด้านการเกษตร (Newspaper)

เป็นการนำเสนอข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ด้านการเกษตรผ่านทางหนังสือพิมพ์
สื่อหนังสือพิมพ์ประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างกว้างขวางเช่นเดียวกับวิทยุและ
โทรทัศน์ แต่อาจมีข้อจำกัดคือ มีค่าใช้จ่ายในการจัดทำ ข้อควรปฏิบัติมี ดังนี้

1. ควรหลีกเลี่ยงการใช้ศัพท์ทางวิชาการ หรือภาษาต่างประเทศใช้ภาษาที่อ่าน
เข้าใจง่าย
2. เขียนให้กระชับตัดทอนส่วนที่ไม่จำเป็นออก นำเสนอเฉพาะส่วนสำคัญ
3. หากมีเนื้อหาเป็นเชิงวิชาการที่ซับซ้อนยากแก่การเข้าใจ ควรปรับเนื้อหาให้ง่าย
ต่อคนทุกระดับ
4. มีภาพประกอบดึงดูดความสนใจ เว้นการโฆษณาเกินจริง ถูกต้องตามหลัก
วิชาการ

วิธีการส่งเสริมแบบมวลชน (Mass Methods)

อาจารย์เลิศภูมิ จันทรเพ็ญกุล
สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ 2560

วิธีการส่งเสริมแบบมวลชน (Mass Methods)

การใช้เอกสาร สิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตร (Publication)

เป็นการนำเสนอข้อมูล ข่าวสารด้านการเกษตรโดยอาศัยสื่อสิ่งพิมพ์รูปแบบต่างๆ ดังนี้

- **แผ่นพับ (Leaflet)** จัดทำให้สะดวกในการพกพา การเก็บรักษาในรูปแบบแผ่นพับได้ การนำเสนอข้อมูลข่าวสารในรูปแบบนี้อาจใช้ประกอบ การบรรยาย การสาธิต การจัดนิทรรศการ หรือการส่งเสริมการเกษตรได้เป็นอย่างดี

- **ใบปลิว(Folder)** รูปแบบเอกสารที่จัดทำขึ้นเฉพาะกิจ โดยทั่วไปเป็นกระดาษแผ่นเดียว รูปแบบนี้ไม่สามารถนำเสนอข้อมูลข่าวสารได้ละเอียดนัก การใช้ภาพประกอบทำให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้น

- **วารสาร (Journal)** เป็นเอกสารที่จัดทำในรูปแบบรูปเล่มนำเสนอข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร ออกเป็นรายสัปดาห์ หรือรายปักษ์ รายเดือน การจัดทำค่าใช้จ่ายสูง

วิธีการส่งเสริมแบบมวลชน (Mass Methods)

rice4thailand

การตัดแต่งกิ่งกล้วย

10.5 cm.

การศึกษาค้นคว้าวิจัย การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพื้นนุ่ม ข้าวกล้องงอก GABA Rice

เกษตรกรรม อรรณพชาดี

ฉบับที่ ๗๗๕๖๖๖

๕๗๖๖ ๕๗๖๖

ปลูกข้าวต้นเดียว
เทคนิคเพิ่มผลผลิตข้าว
ข้าว 1 ต้น แรกกอ 50 ต้น

กระทรวงพาณิชย์ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

มหกรรมสินค้าเกษตรคุณภาพ ครั้งที่ 1
เกิดพระเกียรติ ๕ ธันวาคมหาราช
วันที่ 3-12 ธันวาคม 2553
ณ ลานจตุรัส P1-P2 ศูนย์ท้าวพระยา (สีลม) จ.เชียงใหม่

14.85 cm.

แบบงานใบปลิว A5

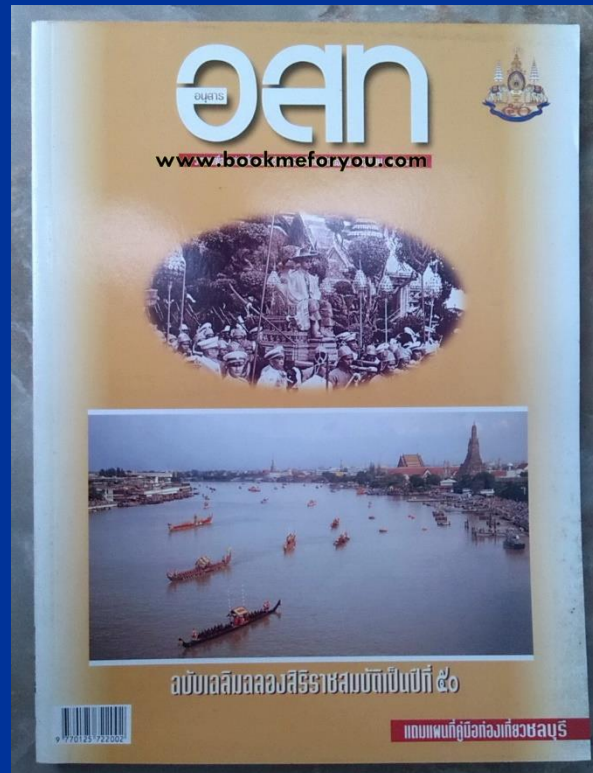
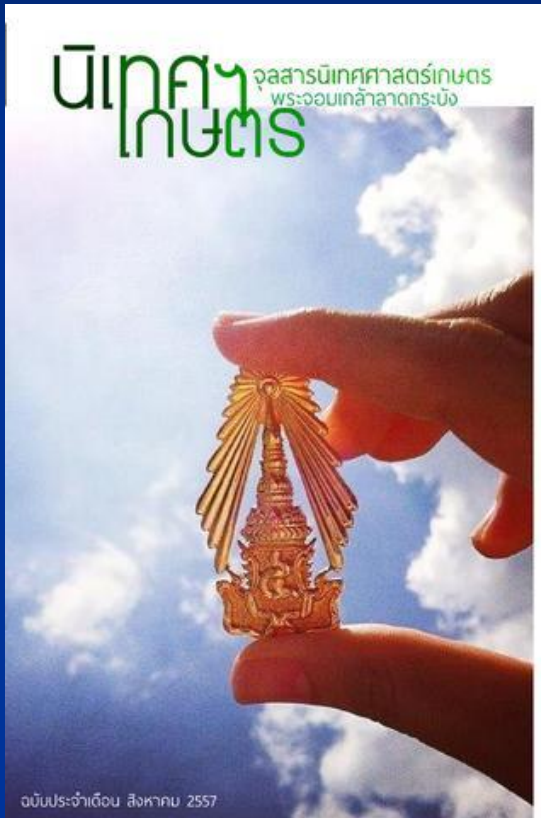

อาจารย์เลิศภูมิ จันทรเพ็ญกุล
 สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ 2560

วิธีการส่งเสริมแบบมวลชน (Mass Methods)

- **จุลสาร (Pamphlet)** เป็นเอกสารสิ่งพิมพ์ขนาดเล็กนำเสนอเรื่องราวที่กำลังสนใจ มีความยาวไม่มากไม่เกิน 5 หน้า จนถึง 48 หน้า
- **อนุสาร(Booklet)** หนังสือเล่มเล็กที่นำเสนอข้อมูลกิจกรรมของหน่วยงาน องค์กร เนื้อหาไม่มาก มีการจัดทำจำนวนไม่มาก
- **จดหมายข่าว (Newsletter)** เอกสารสิ่งพิมพ์ที่มีวัตถุประสงค์จัดทำขึ้นเพื่อแจ้งข่าวสาร ข้อมูลไปยังบุคคลเป้าหมาย

วิธีการส่งเสริมแบบมวลชน (Mass Methods)

DOAE [วันที่ 1-15 พฤษภาคม พ.ศ. 2559] **จดหมายข่าว NEWS**

ส่งเสริมการเกษตร

มุ่งเน้นบริการ ทีมงานเป็นเลิศ เชิดชูคุณธรรม ผู้นำการเปลี่ยนแปลง

งานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ
เนื่องในวันคล้ายวันประสูติพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าทีปังกรรัศมีโชติ

ตั้งแต่ปี 2545 จนถึงปัจจุบันมีเกษตรกรเข้ารับบริการในคลินิกต่าง ๆ แล้ว จำนวนทั้งสิ้น 3,263,437 ราย และเนื่องในโอกาสอันเป็นมงคลนี้ วันที่ ๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๙ หรือองค์เจ้าทีปังกรรัศมีโชติ ในวันที่ ๒๖ พฤษภาคม 2559 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้จัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ในพระราชานุเคราะห์ฯ เพื่อติดต่อให้บริการแก่เกษตรกร ซึ่งทั่วประเทศ ระหว่างวันที่ 29 เมษายน - 6 พฤษภาคม 2559 โดยกำหนดให้จังหวัดชลบุรีเป็นจังหวัดนำในการจัดงานจังหวัดเดียวที่ ๖ จังหวัดภาค ซึ่งจังหวัดชลบุรี เป็นจังหวัดที่มีประเพณีบุญบั้งไฟ คีรีทิวราชชา และพระพิธีธรรมเวียนเทียนรอบเมือง ซึ่งจากการประชาสัมพันธ์ซึ่งมีมากเป็นประวัติการณ์ครั้งนี้ถือว่าได้ผลดี ส่วนนี้ขอแนะนำการประชาสัมพันธ์

สำหรับกิจกรรมภายในงานประกอบด้วย การลงนามถวายพระพร การให้บริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ จำนวน 11 คลินิก ได้แก่ คลินิกดิน คลินิกพืช คลินิกน้ำ คลินิกสัตวศาสตร์ คลินิกประมง คลินิกสหกรณ์ คลินิกสหกรณ์ คลินิกบัญชี คลินิกกฎหมาย คลินิกหมักหมบ และ คลินิกอื่น ๆ มีการตรวจวัดระดับน้ำดื่ม มีการสาธิตส่งเสริมการเกษตร มีการจัดการเวทีปัญหาในพื้นที่ การอภิปราย การประกวดผลผลิตทางการเกษตร การจำหน่ายสินค้าคุณภาพจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกร และการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คาดว่าจะมีเกษตรกรมาร่วมงานและเข้ารับบริการจากกรมเกษตรฯ ไม่น้อยกว่า 2,000 คน

อาจารย์เลิศภูมิ จันทระเพ็ญกุล
สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ 2560

วิธีการส่งเสริมแบบมวลชน (Mass Methods)

วิธีการส่งเสริมแบบมวลชน (Mass Methods)

การจัดนิทรรศการทางการเกษตร (Exhibition) เป็นการเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตร โดยการจัดแสดงสิ่งของ และเผยแพร่ความรู้บนกระดานนิเทศ ซึ่งมักจะจัดประจำไว้ ณ สำนักงานส่งเสริมการเกษตร หรือสามารถเคลื่อนย้ายไปที่ต่างๆได้ หรือจัดในช่วงมีการอบรม ประชุมสัมมนา การตัดนิทรรศการทางการเกษตรมีข้อพิจารณาดังนี้

1. ไม่ควรนำเสนอเนื้อหาที่เป็นตัวอักษร太多 เพราะจะไม่ได้ได้รับความสนใจจากผู้ชม การนำเสนอเป็นภาพ ตัวอย่างจริงช่วยดึงดูดความสนใจได้ดีกว่า
2. แผ่นภาพและตัวอย่างของจริงควรมีคำอธิบายภาพประกอบให้ผู้ชมได้เรียนรู้ด้วยตนเอง

วิธีการส่งเสริมแบบมวลชน (Mass Methods)

3. การนำเสนอเนื้อหาสาระทางวิชาการบนบอร์ดนิทรรศการ ควรใช้ขนาดอักษรให้ใหญ่อ่านง่าย
4. ควรจัดแสดงวัสดุ อุปกรณ์ ตัวอย่างของจริงให้เป็นระเบียบเรียบร้อย
5. จัดนิทรรศการให้มีการเคลื่อนไหว จะสามารถดึงดูดความสนใจผู้ชมได้อย่างมาก โดยเน้นองค์ประกอบที่สำคัญ
6. จัดกิจกรรมเสริมในนิทรรศการเช่น การตอบปัญหา แจกของที่ระลึก ให้คำปรึกษา ลงทะเบียน แจกพันธุ์พืช เป็นต้น
7. มีเจ้าหน้าที่ประจำนิทรรศการเพื่อคอยตอบข้อซักถามของเกษตรกรผู้เข้าชม

วิธีการส่งเสริมแบบมวลชน (Mass Methods)

อาจารย์เลิศภูมิ จันทรเพ็ญกุล
สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ 2560

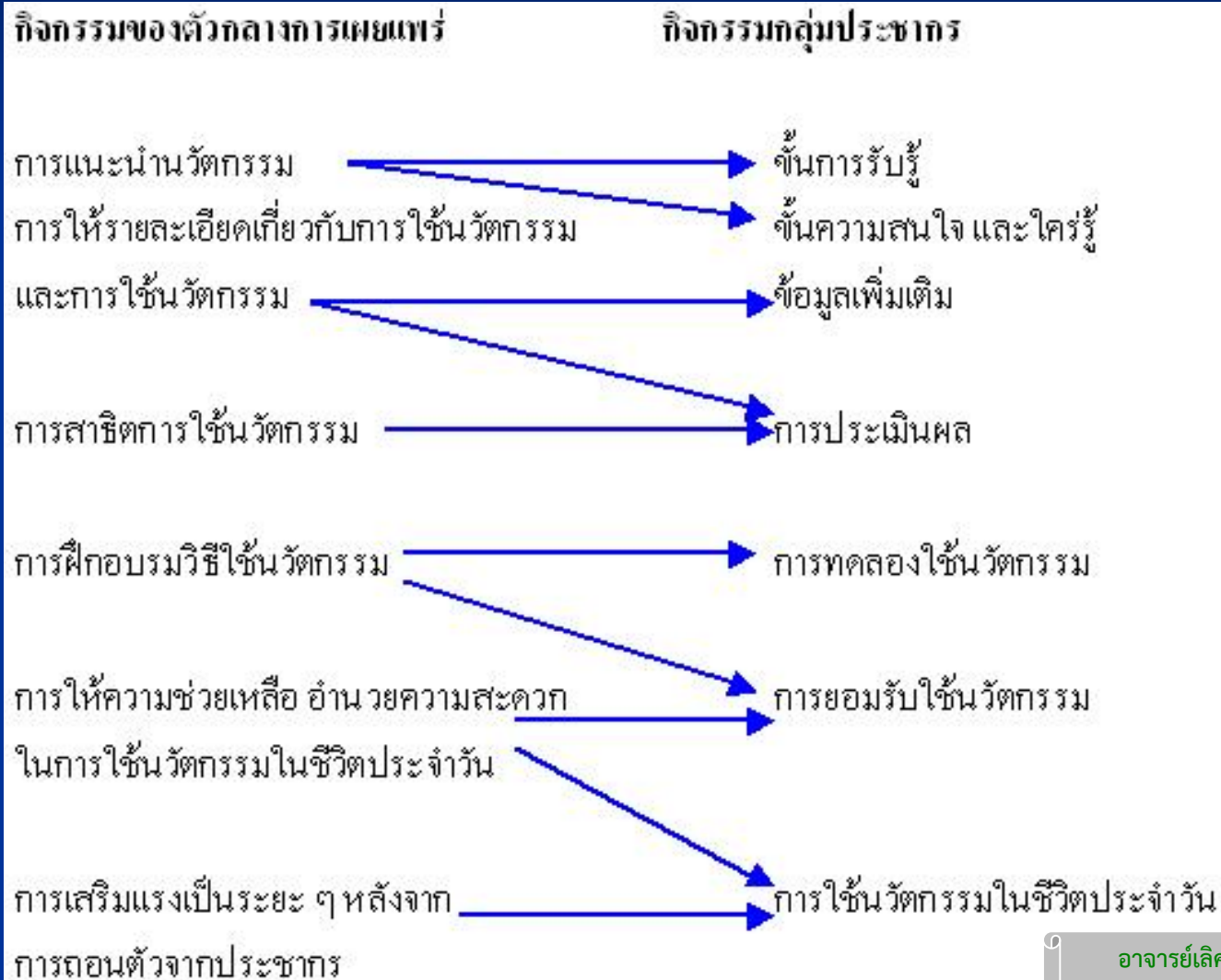
วิธีการส่งเสริมแบบมวลชน (Mass Methods)

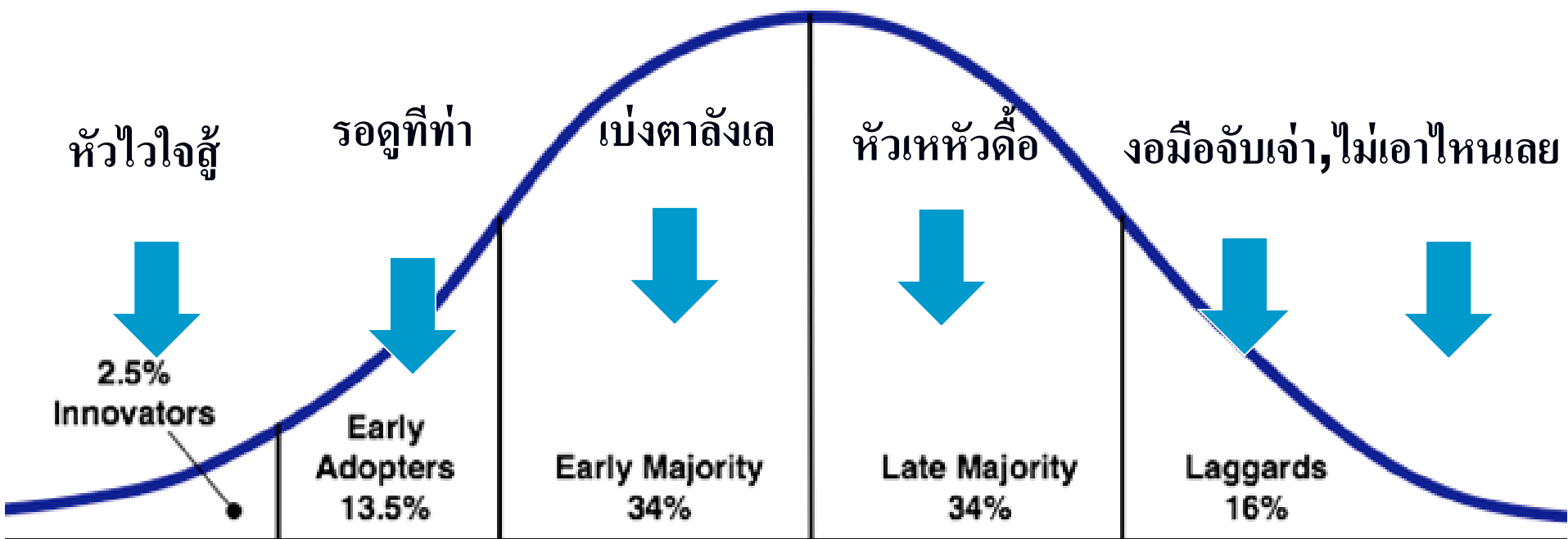
กระบวนการยอมรับนวัตกรรมทางการเกษตร ของเกษตรกร

1. **ขั้นต้นตัวทราบข่าวสารความรู้ (Awareness)** เมื่อเกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารเกิดความตื่นตัว ในการอยากทราบ อยากรู้ในเรื่องนั้น
2. **ขั้นสนใจรายละเอียด (Interest)** เป็นขั้นตอนที่เกษตรกรสนใจรายละเอียดของนวัตกรรมที่ได้รับถึงขั้นการตื่นตัว เช่นการเข้าฝึกอบรม
3. **ขั้นประเมินผล (Evaluation)** เป็นขั้นที่เกษตรกรจะประเมินผลจากข้อมูลที่ได้รับจากขั้นสนใจ ว่านวัตกรรมกับสิ่งที่ปฏิบัติมาอันไหนน่าสนใจกว่า หากสิ่งใหม่ดีกว่าสิ่งเก่าก็จะเกิดการยอมรับ
4. **ขั้นทดลองปฏิบัติ (Trial)** หลังจากได้ความรู้มาเกษตรกรนำมาทดลองก่อนนำไปใช้ขยายผลจริง
5. **ขั้นการยอมรับ (Adoption)** ยอมรับและเลิกใช้สิ่งเก่ามาใช้สิ่งใหม่แทน

กระบวนการยอมรับนวัตกรรม

ประเภทบุคคลเป้าหมายในงานส่งเสริมการเกษตร

Source: Everett Rogers, Diffusion of Innovations model

แบ่งกลุ่มอภิปราย

- ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการส่งเสริมการเกษตร
- เป้าหมายของงานส่งเสริมการเกษตร
- วิธีการทำงานส่งเสริมการเกษตรในสถานการณ์
ปัจจุบัน